

De danske Baptistmenigheders
Forenings-Konferents,

holdt i Veile Menighed

den 30te Juni og 1ste Juli 1871.

Et Udtog af Protokollerne i Konferentsens Møder.

Nakskov.

Trykt i Kjeldskovs Enkes Bogtrykkeri.

1871.

Som forud bestemt, afholdt de danske Baptister deres aarlige Konferentse i Veile den 30te Juni og 1ste Juli 1871. E. G. Gräse, den derbærende Menigheds Forstander, aabnede den ved at lade Chorsangen Nr. 673 affynges, hvorefter han holdt Bøn. Derpaa hilfede han, i Menighedens Navn; de forsamlede Brødre, læste den 122 Davids Psalme og talte over Matth. 5, 4., hvorefter Nr. 601 i „Troens Stemme“ blev affungen.

Til Formand valgtes J. Rübner, til Stedfortræder S. Hansen og til Skrivere N. Larsen og Jørgen P. Hansen.

Rübner taltede for den Tillid, Brødrene stjænkede ham, glædede sig over, at de vare blevne saa venligen modtagne. At de endog havde spist ved et Bord, mindede ham om de Christne i Apostlernes Dage. Han haabede, at de nu ogsaa maatte besjæles af samme Aand, som Disciplene dengang.

De Afordnede vare: Fra Aalborg: L. Jørgensen og Ernst H. Jensen; Bornholm: P. E. Rydning; Farre: Jens Christensen, Dahlgreen og M. Jensen; Frederikshavn: Niels Larsen Mortensen og Jens Chr. Sørensen; Hals: Chr. Larsen; Høiby: Peter Rasmusen; Ibsmark: Esfild Jensen og Simon Krogh; Kjøbenhavn: J. Rübner, Strube og M. Larsen; Langeland: A. Madsen Hansen; Lolland: N. Larsen; Løgstør: Jørg. Chr. Christensen; Dure: J. A. Petersen; Sipperup: Niels Hansen; Vandløse (indbefattet Slagelse): L. Henriksen og Hans Larsen; Veile: E. G. Gräse, N. Frederiksen og Jørg. P. Hansen, og Gæsterne: Fra Dure: Hans Sørensen og Hans Hansen og fra Slesvig: E. Rode, Jens Nielsen, Jens Jessen og Jens Simonsen. Desuden havde som sædvanlig Missionærerne: S. Hansen, L. Jakobsen, P. P. Schmidt, W. Jensen og Ekman, saavel som en Mængde andre Brødre og Søstre indfundet sig.

De ordnende Brødre afgave nu deres Beretning. To af dem havde været i Hesselho, for at meddele den i forrige Konferentsprotokol omtalte Beslutning, og en Sag i Slagelse Menighed var bleven ordnet derved, at Menigheden sluttede sig til Vandløse Menighed med Lars Henriksen til Forstander.

Menighedernes Repræsentanter meddeelte derpaa Noget om Tilstanden i de forskjellige Menigheder, hvorefter Missionarerne afgave Beretninger angaaende deres Virksomhed. Men med Hensyn hertil henviser vi til Evangelisten Nr. 8 og 9 dette Aar.

Efterat man havde fastsat Tiden for Møderne, blev Regnskabet oplæst. Indtægten, incl. Kassebeholdning: 119 Rd. 5 Mk. 8 ß, var: 790 Rd. Udgiften: 566 Rd., Mk. 10 ß, saa at der altsaa findes 223 Rd. 5 Mk. 6 ß i Kassen.

For de indsendte Bidrag have vi allerede quiteret i Evangelisten, hvorfor vi henviser dem, der kunne ønske at vide, hvad enhver Menighed har bidraget, til at læse de nævnte Fortegnelse; men i Henseende til Udgiften bemærke vi, at samme har været i det sidste Konferentsaar: 2. Juli, til Br. Frederiksens Rejse til Hesselho: 5 Rd.; 2. Juli, Struves Rejse, som Forenings Afordnede, til Hamborg og saa tillige til Hesselho: 16 Rd.; 2. Juli, N. Larsens Rejse, som Afordnet til Hamborg: 10 Rd.; 27. Septbr., Søren Hansen: 66 Rd. 4 Mk.; 27. Septbr., W. Jensen: 33 Rd. 2 Mk.; 27. Septbr., P. Schmidt: 26 Rd. 4 Mk.; 27. Septbr., Ove Christensen: 8 Rd.; 9. Octbr. for et Pengebrev: 10 ß; 13. Octbr., Ove Christensen: 17 Rd.; 27. Octbr., Ove Christensen: 18 Rd.; 16. Decbr., Søren Hansen: 66 Rd. 4 Mk.; 16. Decbr., Wilhelm Jensen: 33 Rd. 2 Mk.; 1. Jan., Ove Christensen: 18 Rd.; 8. Jan., Søren Hansen: 66 Rd. 4 Mk.; 21. Marts, W. Jensen: 33 Rd. 2 Mk.; 21. Marts, Ove Christensen: 17 Rd.; 20. Juni, 200 Daabschemaer: 10 Rd.; afvigte Lars Skrivematerialier, Frimærker m. m.: 2 Rd. 2 Mk.; 26. Juni, Søren Hansen: 66 Rd. 4 Mk.; 26. Juni, W. Jensen: 33 Rd. 2 Mk.;

26. Juni, D. Christensen: 18 Rd., altsaa det angivne Beløb som Udgift: 566 Rd. „ Mk. 10 f.

N. Larsen bragte os de længe ventede **Daabshemaer**, for hvilke han fik betalt sine udlagte Penge, hvorpaa det første Møde sluttedes med Bøn.

I næste Møde, som begyndte Kl. 2, forhandlede om **Missionærenes Lønning**. S. A. Petersen ønskede, at W. Jensen, istedetfor at erholde sin halve Løn af Menighederne paa Fyen, Langeland og Volland, maatte faae sin hele Understøttelse af Foreningskassen.

Mogle Brødre befrygtede, at der vilde indkomme mindre til Missionen, naar alle Bidrag skulde tilflyde denne ene Kasse; Andre haabede, at det Fornødne nok vilde indkomme alligevel. De vare nemlig bange for, at saa mange Smaaforeninger vilde svække den fælles Forening. Sagen blev imidlertid udsat til vedkommende Menigheder selv havde udtalt sig desangaaende.

Ernst Jensen udtalte det Ønske, at ogsaa Laust Jakobsen, hvem den aalborgske Menighed hidtil har lønnet alene, herefter maatte lønnes af Foreningskassen.

Röbner spørger, om Menighederne ventede, at de, ved at indstyre deres hele Bidrag i den fælles Kasse, vilde erholde nogen Lettelse i deres Udgifter?

Lars Sjørgensen holder for, at naar Foreningskassen skal bære sit Navn med Rette, saa maa den være det i Ordets fulde Betydning. Han minder om, at der ved Konferentsen 1868 blev taget den Beslutning, at det var bedst, at samle alle vore Kræfter til Foreningskassen. Laust Jakobsen fik kun 100 Rd. aarlig og naar han ofte maatte reise iblandt fattige Sødkende eller udenfor Menighederne, hvor han maatte betale for Kost og Logis, saa var det egentlig alt for lidet. Desuden frygtede han ogsaa for, at naar saa mange Afdelinger, hver for sig, udsendte Missionærer, vilde der let blive udsendt saadanne, som ikke vare stikfede dertil; hvorimod saadant bedre vilde forebygges, naar de alle bleve udsendte fra en fælles Forening.

Gräse har i flere Aar havt samme Ønske, at alle Missionærer maatte blive lønede af Foreningskassen, og mener, at der derfor ikke vil indkomme mindre.

Röbner befrygter, at Bidragene derved ville forminskes; naar dette blot ikke skete, var han ogsaa for, at alle Missionærer bleve lønede af den nævnte Kasse. Det Bigtigste var dog, at der blev virket for Herrens Sag, og hvis dette blot skete, saa burde man helst lade Enhver have sin frie Villie.

Simon Krogh troer ikke, at det er gavnligt, at alle Missionsbidrag blive samlede i Foreningskassen, saa at alle Missionærer skulde lønnes af den. Det var ikke hans Mening, at de skulde rejse uden Løn; men at man ogsaa i denne Henseende maatte see hen til den apostoliske Skik.

S. Hansen mener, at vi burde udsende **Missionærer til at virke iblandt Uomvendte**, og hvis vi kunne bruge L. Jakobsen dertil, burde vi forhøje hans Løn saa meget som muligt.

Ryding siger, at man her i Danmark altid havde brugt den Fremgangsmaade, at udsende en Mand blandt Uomvendte, og naar han havde samlet en Flok Troende, saa var han bleven deres Lærer.

M. Larsen holder for, at den bedste Maade at virke udad paa er, naar en Broder gaaer med en Missionær, saa at de ere to. Ved en lille Understøttelse i et Par Maaneder paa den bedste Tid af Aaret kunde der udrettes Meget.

Ryding foreslaaer, at en Missionær skulde opholde sig en 3 Maaneders Tid paa et Sted, for at virke der.

S. A. Petersen siger, at Thyn trænger haardt til Arbeidere, men alle, som have reist der, have fundet det svært at finde Indgang. Han troede, at det var godt, naar en Broder kunde ledsage Missionæren, men meente, at en saadan ikke skulde lønnes af Foreningskassen, men af vedkommende Menighed.

S. Hansen fremhæver Trangen til Arbeidere i Sylland, og siger, at Laust Jakobsen nok kunde være skiftet til at berejse forsamte Egne. Vi kunde ikke forsvare, at saamange Strækninger ligge øde og uopdyrkede.

N. Larsen siger, at der saaledes ligger mange Egne uopdyrkede i hele Landet. Han troede, at Missionscomiteen burde paasee, at de af Foreningen udsendte Missionærer ogsaa besøgte disse Egne.

Dahlgreen understøtter M. Larsens Forslag, at en Missionær undertiden faaer en Ledfager paa fremmede Egne.

Følgende Beslutning: Konferentsen har den Overbeviisning, at Guds Riges Udbredelse fordrer, at vore Missionærer fra nu af, saa meget som det lader sig gjøre, beskæftige sig med Arbejde iblandt de Bantroe, blev eenstemmigt antaget.

At Laust Jakobsen for Fremtiden skulde have 200 Rd. aarlig af Foreningskassen, blev ligeledes eenstemmigt vedtaget.

Røbner troer nu ikke, at vi kunne gaae videre med Hensyn til Kassens Midler; thi det vilde maaskee blive nødvendigt, at en saadan Broder, som skal ledsage en Missionær paa fremmede Egne, faaer en liden Understøttelse af Kassen.

Petersen meente, at den Menighed, af hvis Witde en saadan Mand var, kunde understøtte ham.

Der toges nu følgende Beslutning: Hvor en Missionær skal virke iblandt Bantroe, og finder det høist ønskeligt, at faae en Broder med sig, der troer Konferentsen, at han bør spørge vedkommende Menighed om, hvorvidt en saadan Broder, han vil medtage, er skicket dertil eller ikke.

Til en Bemærkning, om Br. Etman, som lønnes af Søstre-Missionen, skulde, som de andre Missionærer, virke saameget som muligt iblandt de Bantroe, svarede, at det maatte man overlade til Søstrene selv at afgjøre.

S. Hansen siger, at Missionærerne ofte hindredes i deres Virksomhed iblandt de Uombvendte, fordi de maatte opholde sig i Menighederne for at jævne een eller anden vanskelig Sag.

Røbner: Det er en Ting, som ikke kan ændres.

Under videre Forhandling om Missionsfagen henviser Dahlgreen til Farre Menighed, hvor der fattes en Forstander, navnlig for Nørre-Suedes Bedkommende.

L. Jakobsen spørger, om de tidligere omtalte **Traktater** snart kunne faaes fra Hamborg?

Petersen spørger, om vi ikke kunne faae **Bibler og Testamenter** til samme Priis som Methodisterne?

M. Larsen og Jens Nielsen fra Slesvig sige, at de kunne skaffe baade Bibler og Testamenter til samme Priis som Methodisterne sælge dem for.

Röbner: I Henseende til Traktater kunne Brødrene skrive til Hamborg, hvor 4 nye om Daaben ere trykte.

Dahlgreen gjør derefter opmærksom paa, at Hesselho især trænger til en Lærer, hvorfor Konferentsen anmodede Missionærerne om, at have deres Opmærksomhed henvendt paa denne Egn.

Röbner førte derpaa Talen hen paa **Missionsunderviisningen**. Vi have tidligere talt om denne Sag, men endnu er der intet gjort for den. Fra Sjælland er der nu kommet en Opfordring om at oprette en Skole der i Vintermaanederne. Dersom denne Skole kommer i Gang, maa vi see os om efter nogle Brødre, som ere passende til Missionstjenesten.

L. Henriksen siger, at nogle Medlemmer havde frivilligt tilbudt sig at underholde 5 eller 6 Brødre, medens de deeltage i den paatænkte Underviisning; dog troede han nok, at flere kunne faae Løgis frit, men Kosten maatte de betale. Iøvrigt kunde han ikke sige noget bestemt om Sagen, førend han fik talt med de nævnte Sødskende desangaaende.

Röbner: For de ansatte Missionærer er Vintertiden en upassende Tid, da de saa bedst kunne faae Forsamlinger; men for de andre Brødre, som agtes anvendte i Missionens Tjeneste, er det netop den meest passende Tid, fordi de da ikke have saa meget at bestille i det Jordiske. Med Hensyn til Missionærerne anbefalede han en lignende Skole som den i Dppelstrup ifjor.

S. Hansen ønsker, at Br. Röbner strax reiser til det sidstnævnte Sted og iværksætter Underviisningen.

Röbner forjikkrede paa det Bestemteste, at han paa ingen Maade havde Tid dertil.

M. Jensen spørger, om det, naar man ikke har nydt nogen Underviisning, kan være Uret at forkynde Guds Ord efter Menighedens Opfordring?

Röbner svarer hertil Nei, men at det var meget onstelig, at besidde Kundskaber. Saadanne, som besidde disse, behøve ikke at undervises. Der ere saadanne, som ved egen Hjælp og Grandffning besidde saa megen Kundskab, at de kunne hjælpe sig uden at lade sig undervise. — Han vilde nu lægge de Ufordnede paa Hjerte at see sig om i Menighederne efter saadanne Brødre, som ere stikkede til denne Gjerning. Der burde især sees paa deres christelige Charakter, om de vare ydmyge af Hjertet, og ikke paa, om de kunne godt lade Munden lobe. Nogle saa Ord, sagt med Alvor og i Ydmyghed, virkede langt mere end en heel Strøm af Ord. I Forsamlingerne hersker der ofte en stor Ueghyldighed i Henseende til at give Agt paa Prædikenen. Nogle lege med deres Børn, Andre gaae ud og ind o. s. v. Men Aarsagen er ofte den, at de maa høre det samme Foredrag, som de have hørt saa ofte og som de, saa at sige, kunne udenad.

M. Jensen mener, at Aanden maatte drive til at tale, og at Ingen bør sætte Grændser for dens Virkning.

Röbner: Hvad forstaaes der ved Aandens Drift?

M. Jensen: Naar man sees, hvad Christus har gjort for os, saa tvinger hans Kjærlighed os til at virke for vore Medmenneskers Frelse og dette er Aandens Drift.

Röbner: Dette er sandt; alt Godt og al sand Iver kommer fra Guds Aand; men fordi Aanden driver os, tør vi ikke undlade at grandfse i Guds Ord. Vi vide vel, at Alt bør skee ved Aandens Drift, men det kommer ogsaa an paa de Ord, der tales. Det er Guds Sag at lade Aanden virke, men det er vor Sag, at anvende de rette Ord. I Henseende til at tale af Aandens Drift, har jeg hørt mange mærkværdige Ting, som Guds Aand blev beskyldt for, fordi det blev talt i en Strøm af Ord. Man

har ofte beraabt sig paa, at Apostlerne talte drevne af den Hellig Aand, og deraf sluttet, at det samme var Tilfældet med os. Men saa maatte vi jo ogsaa være Apostle og hvad Aanden driver os til at sige, maa være saa useilbart, at det kan optages i Biblen. Hvis Guds Aand tvang os til at tale, som den forðum tvang Apostlerne, saa havde Tilhøverne ikke nødvendig at prøve vore Ords Sandhed; men nu er Sagen saaledes, at selv den bedste Christens Ord bør prøves; thi han kan have talt meget Godt, men ogsaa meget Forkert. Til visse Tider gjør Guds Aand os vel mere opbyggelige end til andre Tider; men vi tør aldrig indbilde os, at vore Ord derfor ere blevne useilbare. Guds Aand virker i os Troen paa Christum, men den virker ikke Useilbarhed i vor Tale og Adfærd. Vor Pligt er, at tale som Guds Ord, men det er ikke saa let en Sag, som Mange tænke. Siden Syndesaldet ere vi behæftede med Daarstab og Svagthed; vi blive forstyrrede af mange Ting, og hvor kunne vi tænke os, at vi ere istand til at udføre noget Stort, uden at have lært det paa en eller anden Maade. Selv i det Jordiske er det umuligt at udføre Noget uden at have lært det, og for at lære, bør vi anstrenge os. Hvor kunne vi tænke, at det er let at forkynde Guds Ord, naar de Ting, som ere Intet derimod, ere saa svære at udføre? Nei, der skal Anstrengelse til Alt! Har jeg ingen Tid til at tænke paa Guds Ord, og jeg skal prædike, saa har jeg at fulke til Herren, som da vil give mig, hvad jeg skal tale; men har jeg Tid og Reilighed dertil, da maa jeg berede mig ved alvorlig Bøn og Grandstning i Guds Ord. Vil En, til Exempel, blot besøge Kongen, saa tager han ikke alene sit Skjodskind af og gaaer hen til ham; men han tænker over sit Anliggende og sætter sig ind i den Sag, han vil fremføre for ham. Vi ere kun svage Guds Børn, og bør derfor bruge megen Erhødighed ligeoverfor Gud, som er større end nogen jordisk Konge.

M. Jensen giver Købner Ret, at det er Gud, der maa lære og give os Alt, og at vi formaae Intet af os selv.

M. Larsen troer, at Br. Købner bliver misforstået,

som om han meente, at Ingen maatte eller kunde prædike, uden han havde modtaget Underviisning paa en eller anden Skole. Dette er nu slet ikke hans Mening. Dog er det absolut nødvendigt, at en Missionær erholder Underviisning; thi han bør vide Bæffed om sit eget Sprog og endnu en heel Deel flere Ting. Jeg har ikke været paa nogen Skole; rigtignok har jeg erholdt Underviisning af Br. Røbner, men han har ikke lært mig at prædike, jeg troer heller ikke, at det er Noget, som eet Menneske kan lære det andet; det er alene Guds Sag.

Gräfe: Det er især nødvendigt, at en Missionær eller Lærer har en fast Grund i Guds Ord, at han kan gjøre Rede for sin Tro; og for at blive istand til dette er Underviisning fornøden.

Peter sen bemærker, at der hører megen Grandforskning til at kjende Sammenhængen i Propheternes Taler og de nærmere Omstændigheder med Hensyn til de historiske Skrifter, og dette burde en Prædikant egentlig kjende, paa det han ikke skulde gjøre sig latterlig af Mangel paa Bekjendtskab med hvad der har tilbraget sig. Derimod var det ufornødent, at han kjendte til de mange fremmede Ord, som saa mange, endog Prædikanter, saa gjerne anføre, og undertiden endda forkeert. Han kunde ikke studere og ønskede heller ikke, at han kunde det; men desuagtet var det hans Mening, at Ingen burde prædike, uden at tænke over Guds Ord og sætte sig ind i det.

N. Larsen. Det var at ønske, at de Brødre, som ere saa bange for at studere, kunne faae Betydningen af det Ord at vide, saa vilde det maaskee ikke blive dem saa anstødeligt.

Røbner: Ordet „studere“ betyder: randsage, grandfske, sætte sig ind i en Ting osv. Jeg ønsker gjerne at studere og allerhøjest Christi Død og Opstandelse. For mit Vedkommende tilstaaer jeg, at jeg studerer altfor lidt.

S. Hansen bemærkede endnu i Henseende til Missionskolen, det var at ønske, at L. Henriksen kunde love os, at Fylland maatte sende to Brødre til Skolen paa Sjælland, saa kunde der fra Derne sendes fire.

Röbner gjør atter opmærksom paa, at man i Henseende til Balget af saadanne Brødre maa see nøie hen til deres christelige Charakter. En christelig Taler bør være ydmyg, mere ydmyg end andre Folk. Gud har Mishag i Alt, hvad der ikke kommer af Ydmyghed, og af den, som Gud har Mishag i, kan man umuligt vente nogen Velsigelse. Det er saa kosteligt at finde en Mand, som har ingen Tiltro til sig selv, som kjender sine Mangler og som ikke lægger Vægt paa sine Fortrin. Vil man have en saadan til at prædike, saa siger han: Du tager fejl, jeg er aldeles ikke stiftet til den Gjerning. Skal han frem, maa han drives som Moses og Andre; men det er netop Saadanne, vor Herre kan bruge. De, derimod, som trænge sig frem, af dem venter jeg intet Godt, og i ethvert Tilfælde er det et daarligt Tegn paa, at de ere stiftede til at være Prædikanter. Saadanne bør man slet ikke ansætte.

Det Spørgsmaal: „Hvorledes forstaaes de tre sidste Vers af det syvende Kapitel i Brevet til de Romere“, blev derpaa fremsat.

Jørgen P. Hansen: Spørgsmaalet er egentlig, hvad der forstaaes ved „Loven i vore Lemmer“, og om Synden er mindre Synd, fordi den siges at boe i Lemmerne, end naar den siges at boe i Hjertet?

Gräfe: At dette Spørgsmaal er fremkommet, har sin Grund i, at den Lære er bleven bragt her til Veile, at Guds Børns Hjerter ere rensede fra Synden, hvorfor de ikke mere ere syndige, men gode. Det Syndige i Guds Børn, boer kun i Lemmerne, det vil sige i Kjødet, og ikke i Hjertet.

Röbner: Ved Fortolkningen af Guds Ord, bør vi tage det i dets Sammenhæng. Lad os derfor læse hele Afsluttet, fra det 14 Vers af: „Thi vi vide, at Loven er aandelig, men jeg kjødelig, solgt under Synden; thi jeg erkjender ikke, hvad jeg gjør; thi det, som jeg vil, dette gjør jeg ikke, men det, som jeg hader, dette gjør jeg. Men gjør jeg det, som jeg ikke vil, da vidner jeg med Loven, at den er god. Men nu gjør ikke jeg det mere, men Synden, som

boer i mig; thi jeg veed, at i mig, det er i mit Kjød, boer ikke noget Gode; thi at ville det staaer i min Magt, men at udrette det Gode, formaaer jeg ikke. Thi det Gode, som jeg vil, det gjør jeg ikke; men det Onde, som jeg ikke vil, det gjør jeg. Men dersom jeg gjør det, som jeg ikke vil, saa er det ikke mere mig, som udretter det, men Synden, som boer i mig. Saa finder da jeg den Lov hos mig, naar jeg vil gjøre det Gode, at det Onde hænger ved mig; thi jeg haver Lyst til Guds Lov efter det indvortes Menneske; men jeg seer en anden Lov i mine Lemmer, som streider imod mit Sindes Lov og tager mig fangen under Syndens Lov, som er i mine Lemmer. Jeg elendige Menneske! hvo skal fri mig fra dette Dødens Regeme? Jeg takker Gud ved Jesum Christum vor Herre. Saa tjener da jeg, den selv-samme, Guds Lov med Sindet, men Syndens Lov med Kjødet".

Da Hlgreen onsker at vide, hvad der egentlig forståes ved Udtrykket „Hjerte“.

Röbner: Ved Udtrykket Hjerte forståes Sind, Sinds-lag, det menneskelige Væsens egentlige Kjerne. Det var nu at ønske, at flere Brødre vilde udtale sig desangaaende. Vi have især i vor Tid at kæmpe imod Bildfarelser, som udspringe af Misforståelser eller af en falsk Udlæggelse af de oplæste Guds Ord.

N. Larsen bemærker, at Methodisterne og Andre have udgivet Bøger, hvori de sige, at Paulus, uagtet han i de anførte Ord altid bruger Gjerningsordet i den nærværende Tid, dog taler om sin uomvendte Tilstand, hvilken Fortolkning er aldeles at gjøre Vold paa Ordene.

P. Masmussen fortæller, hvorledes nogle Personer fra Sverrig i Aaret 1848 søgte at faae Indgang i Menighederne paa Sjælland, samt hvilken Uorden de affødt med den Anledning, at det ikke var Guds Børn, der syndede, men Djævelen eller Kjødet.

Röbner: Det samme er atter Tilfældet. En Mand ved Navn Helge Naggeson reiser frit omkring i Danmark og udbreder samme falske Lære. Jeg har advaret for ham, men har faaet Breve, hvori man har bebrejdet mig derfor. Jeg

kunde nok ønske at vide, om jeg har forseet mig derved. at jeg har advaret imod en falsk Lærer.

M. Frederiksen: Ved Ankomsten til Beile vilde han ikke vedgaa sine falske Anskuelser, men siden gif han omkring og bibragte Sødskende dem.

Röbner: Förend jeg skrev til Menighederne, havde jeg advaret ham og sagt ham, at vi ikke trængte til at adstilles her i Danmark; men da han endelig vilde besøge vore Menigheder, sagde jeg ham, at jeg vilde skrive til dem og advare dem for ham.

M. Larsen: At Br. Röbner er bleven miskjendt for den Sags Skyld, veed jeg med Visshed; men at Helge Naggeson nærer de nævnte Anskuelser, veed jeg ogsaa, og dette kunne vi faare let bevise.

Petersen siger, at Naggeson flere Gange har besøgt Dure Menighed, men aldrig yttret Noget, som stødte an imod det, de troe, hvorfor de glædede sig ved ham.

M. Larsen: Der er mange Ting hos ham, hvilke jeg agter meget høit; men hans Anskuelser ere mig ufordragelige.

S. Hansen: Da han har opført sig saa godt allevegne, kunne vi altsaa ikke nøies med dette eller hiint, som han skal have sagt, heller ikke med en trofskyldig Ytring i et Brev, for at domfalde ham. Vi maa have noget Skriftligt, hvori han afgiver sin Troesbekjendelse. Hvis vi kunne faae det, maa vi skjænke det Tiltro.

L. Førgensen: Formedelst Fuldkommenhedslæren, have vi havt megen Sorg i vor Menighed, og derfor ere vi altid bange for, at denne Lære atter skal finde Indgang hos os; dog har denne Broder ikke hos os givet Anledning til at troe, han var inde paa den omtalte Lære, idet han ikke har talt om den.

Röbner: Jeg har været sammen med mange Slags Troende og kommet godt udaf det med mange Christne med forskellige Anskuelser. Om Een troer, at Barnedaaben er ret, saa kan jeg dog derfor stemme overeens med ham i det Allervigtigste. Men naar Een afviger fra Sandheden i Læren om Forsoningen, saa veed jeg ikke, hvad Samfund jeg kan

have med ham. — Er det tilmed Oprigtighed, naar Een gaaer omkring og vil ikke aabenbare, hvad han egentlig troer? Nei, med en saadan Mand, kan jeg ikke have Sympathi. Har Een en forkeert Anskuelse, saa lad ham sige mig det lige i Ansigtet, saa veed jeg dog, at jeg har en arlig Mand for mig.

M. Larsen. Vi have netop en Skrivelse, hvori Helge Naggeson afgiver sin Troesbekjendelse. Det er et Brev, som han egenhaendig har skrevet og som var rettet til svenske Brødre, der vare forsamlede til et Missionsmøde, Jeg skal lase, hvad der i Skrivelsen angaaer det Punkt, vi nu tale om.

„Eskildstrup og Holbek, d. $\frac{3}{12}$ 70.

De hellige og troe Brødre; Guds hele Velbehag og Fred gennem Jesum Christum! —!

Jeg tager mig atter den Frihed at yttre nogle Ord. Jeg laenges efter, at vi maatte blive en saadan Forening af Troende og Døbte, at det kunde siges: see hvor de elske hverandre; see hvor de ere eet Hjerte og een Sjæl, mærk hvor de lære eenstemmigt; men deri fattes nok meget, hvilket er til stor Skade for Samsundet. Matth. 12, 25. Jeg tilstaaer, at min Troesbekjendelse er: Jesu Blod renser fra al Synd (heri indbefattes Naturfordærvelsen.) At Synderne skulde tilgives saaledes, at man har nogle tilbage (hermed menes den naturlige Fordærvelse) er en heel Fornegtelse af saadanne Steder, som indeholde personlig Reenhed. 2 Petr. 3, 14. Skriften taler ikke om en ydre Reenhed (den tilregnede Retfærdighed) Matth. 23, 25; men Hjertets Reenhed Ap. Gj. 15, 9. Sindets Reenhed 2 Petr. 3, 1, god Samvittighed m. m. ja om hele Menneftet som en ny Skabning 2 Cor. 5, 17, skabt i Christo til at gjøre gode Gjerninger Eph. 2, 10, havende aflagt det syndige Legeme i Kjødets, Col. 2, 11. Formaalet for Jesu Forløsningsværk er jo Lovens Opfyldelse, at vi elske Gud af vort ganske Hjerte m. m. (saaledes skulle vi fattes istand til at holde hele Lovens). Skriften anerkjender ikke Delings-Systemet af ondt og godt Hjerte, og ond og god Natur 2 Petr. 1, 4, hos en

Christen. Gud finder ikke Behag i et deelt Hjerter 5 Mos. 13, 3. Mennesket er enten godt eller ondt. Skriften gjør Forskjel paa at regjeres af Aanden eller af Kjødet og Synden. Den adskiller Kjødeligt fra Aandeligt. „Det, som er født af Kjød, er Kjød, og det, som er født af Aand, er Aand.“ — Retfærdig kaldes jo den, som ikke blot modtager den tilregnede Retfærdighed, nemlig Syndernes Forladelse, men ogsaa sættes istand til at gjøre Retfærdighed. 1 Joh. 3, 7. Altsaa, at man isøres en Aandens Retfærdighed, og dog vedbliver at være en Synder, er jo heel Fornegtelse af personlig Reenhed for Gud Eph. 1, 4, følgelig see vi deraf, at Enhver dømmes efter sine Gjerninger, 2 Cor. 5, 10. Det er derfor ligesaa urimeligt at anvende Rom. 7, 25 paa Christne, som det Umulige, at tjene to Herrer, skal blive muligt. Man maa derfor ikke ansee det for utroligt, at renses fra al Kjødets og Aandens Besmitelse til at gjøre Guds Villie, hvilket Sind er Vilkaaret for at indgaae i Guds Rige, Matth. 7, 21; dog fastholdende, at Gud i Christo tilgiver Synderne, man kommer til at gjøre. (Det træffer dog, at Uger forløbe uden de behøve, at gaae til Naadestolen.) Det er altsaa Uret at sige: Gud er saa ubillig i sine Fordringer til Børnene, at de ikke kunne opfylde dem ved Jesu forlenede Seierskraft. Derved berøves man Trøsten af at eie hans Velbehag og Fred, og istedet derfor kommer Overbeviisning om, at Gud har Noget imod os. Den Tanke, at Gud er misfornøiet med, hvad man end gjør, maa virke sørgelig Rieghydighed eller Kulde. Gud er ikke ligegyldig med Hensyn til sine Børn, men tvertimod opmærksom paa dem, om de gjøre Godt eller Ondt. (Ubibelsk at have en Klædning, hvorved han ikke skulde see dette!?) — Det er allerede beviist, at vi dømmes efter vore Gjerninger, altsaa Uret at paastaae, Retfærdiggjørelsen fornægtes. Det er saaledes en bestemt Forfalskning af Evangeliet, at paastaae, Guds Børn ere onde og udelige til det Gode, og at holde fast paa saadanne Meninger skal vist ikke kunne opbygge et helligt Guds Tempel, men hellere fordærve det. Af Ovennævnte er det klart, at i samme Maal, man isøres

Christus, ligner man ham; iføres man ham heelt, da ligner man ham heelt, i at elske, virke, lyde og feire." (See Tillægget.)

Dahlgreen har været bedrøvet over Br. Røbners Afsærd mod H. Naggeson; men nu da han hørt dette Brev, tilstaaer han at have feilet. Han havde forhen ikke troet Andet, end at Naggeson var et Guds Barn.

Røbner: Om han er et Guds Barn eller ikke, er Spørgsmaal, som vi ikke behøve at drøfte. Det skader ikke mig, om jeg dømmer mildt om ham. Han kan godt være et Guds Barn, men jeg maa ligesuldt advare imod hans Værdom, naar den er forkeert. Denne Mand er ikke den eneste, der har saa vrang Ansuelser. Min egen stakkels Broder, som nu er i Brasilien, ligner ham som den ene Draabe Vand den anden. Han har skrevet flere Ark Papiir fulde til mig om sin Værdom, og onsker hellere, at jeg maatte sulte ihjel, end at jeg skulde tage Vøn for at prædike en Retfærdighed, som tilregnes os ved Kristus, fordi vi ere syndige.

Da det næsten var Tid at slutte Mødet, blev denne Forhandling afbrudt, hvorpaa man endnu benyttede et Par Minuter til at besvare det Spørgsmaal, om **Lotterispil var tilladt for Christne?**

Dahlgreen og E. Jensen holder Lotterispil for Synd, da det skeer af Begjærlighed til Binding.

Røbner vil fraraade Christne at besatte sig med Saadant. Imidlertid kan man ikke gjøre andet, da saameget i Livet ikke er andet end et Spil og skeer for Bindings Skyld. Selv det, at sælge sin Eiendom og reise til Amerika i det Haab at blive rig, er et Lotterispil (Lykkespil). I lige Maade, naar Handelsmænd kjøbe Værdi-Papirer i det Haab, at Courserne, som de staae i, skal stige.

En Broder syntes, at Kortspil var noget lignende som Lotterispil. Hertil blev dog svaret, at skjøndt Lotterispil ikke sømmede sig for Christne, var Kortspil dog værre, da det var saa meget mere verdsligt i sin hele Natur og Skikkelse.

Lotterispil fandt ingen Forsvarer blandt de forsamlede Brødre.

Mødet sluttedes Kl. 6½ med Vøn.

Næste Morgen Kl. 8 begyndte Mødet igjen med Bon.
 Man tog nu atter fat paa Forhandlingen angaaende
 det syvende Kapitel i Brevet til de Romere.

Røbner: For at kunne forstaae det nævnte Kapitel, maa man nøie agte paa det lille Ord „Jeg“, som Paulus bruger i tre Henseender, nemlig om sin gamle Natur, sin nye Natur og sin Person, som indbefatter begge disse. Han begynder i det oplæste Afsnit med de Ord: „Thi vi vide, at Loven (nemlig Guds Lov) er aandelig, men jeg kjødelig (i Henseende til det naturlige eller gamle Menneſte) solgt under Synden (hvilken nu som en affkyelig Tyran udøver sit Herredømme i mit Kjød). Jeg erkjender ikke, hvad jeg gjør (det vil sige: jeg forstaaer mig ikke ret paa mig selv); thi det, som jeg (som gjenfødt eller nyt Menneſte) vil, dette gjør jeg (som gammelt Menneſte) ikke, men det som jeg (som aandeligt eller nyt Menneſte) hader, dette gjør jeg (desværre formedelst min fordærvede, syndige Natur). Men gjør jeg (som gammelt Menneſte) det, som jeg (som nyt Menneſte) ikke vil, da vidner jeg (som et nyt Menneſte, der giver Loven Ret) at Loven (som Gud har givet os at opfylde af ganske Herte, Sjæl og Sind) er god“.

Betragter og forstaaer man Pauli Ord saaledes, saa har man ikke gjort Bold paa dem, og heller ikke paa det øvrige af Bibelens Lære om de Gjenfødtes Syndighed og ei heller paa de Christnes Erfaringer i denne Henseende. Paulus fremstiller endvidere Forskjellen paa det gamle og det nye Menneſte: „Men nu gjør „jeg“ det ikke mere, men Synden, (den egentlige Tilbøielighed til Synd), som boer i mig; thi jeg veed (og føler), at i mig, det er (eller vil sige) i mit Kjød boer ikke noget Godt; thi at ville staaer (ved Guds Naade) i min Magt, men at udrette det Gode, formaaer „jeg“ (Paulus, som bestaaer af et nyt og et gammelt Menneſte) ikke. Thi det Gode, som jeg (som nyt Menneſte) vil; det gjør jeg (som gammelt Menneſte) ikke; men det Onde, jeg (som nyt Menneſte) ikke vil, det gjør jeg (desværre, som gammelt Menneſte). Men dersom „jeg“ (det Gamle) gjør det, som jeg (det Nye) ikke vil, saa er det

ikke mere mig, som udretter det, men Synden, som boer i mig". Ved Følelsen eller Erkjendelsen heraf siger han: "Saa finder jeg da den Lov (den ulykkelige Tilstand) hos mig, naar jeg vil gjøre det Gode, at det Onde hænger ved mig; thi jeg haver Lyst til Guds Lov efter det indvortes Menneſte".

Hvor fordreiet er ikke deres Mening, som paaſtaaer, at Paulus her taler om ſin uomvendte Tilſtand. At et omvendt Menneſte kan ſige, at han, medens han vil gjøre Guds Willie, finder, at det Onde hænger ved ham, er overeensſtemmende med Skrift og Erfaring; men at en Uomvendt ſkulde have „Lyst til Guds Lov“, endda „efter det indvortes Menneſte“, ſom endnu ikke engang er født i ham eller ſkabt ved Jeſum Chriſtum, er ſaa modſigende, ſaa bibel- og erfaringsſtridende ſom muligt.

Paulus udbrøder dernæſt: „Men jeg ſeer (føler) en anden Lov (Drift eller Virkning) i mine Lemmer, ſom ſtrider imod mit Sindes Lov, og tager mig fangen under Syndens Lov, ſom er i mine Lemmer“. — Her taler han om „Loven i ſine Lemmer“, den Lov eller Virkning, ſom var Aarſag i, at han ikke kunde udrette, hvad han vilde. Talemaaden er ſaant af det daglige Liv. Betragt En, ſom har Krampe, hvorledes han ſlaaer om ſig med ſine Lemmer, beſtadiger ſig ſelv og gjør alleſlags Bevægelſer, ſom han ikke vil gjøre. En, ſom har Stivkrampe i en Arm eller i et Been, vil gribe Noget og kan ikke, vil gaae og formaaer det ikke; hans Lemmer ſvigte ham. Hvorfor? Fordi der er en Lov i hans Lemmer, ſom ſtrider imod hans egentlige Willie. Ved Betragtning af den Lov eller Virkekraft, ſom drog Paulus til det, han ikke vilde, udbrøder han: „Jeg elendige Menneſte! hvo ſkal fri mig fra dette Dødens Legeme“. Dette Suk udkommer fra det nye Menneſte, der ligesom befinder ſig i et Fængſel; men ſom alligevel i det ſalige Haab, engang at blive befriet derfra, udbrøder: „Jeg takker Gud ved Jeſum Chriſtum vor Herre. Saa tjener da „jeg“, den ſelvfamme (Paulus, ſom baade har et gammelt og et nyt Menneſte) Guds Lov med Sindet, men Syndens Lov med Kjødet“.

Skulde det kunne siges om en Uombendt? tjener en saadan Guds Lov med Sindet?! Dette, hvad vi her have betragtet, er et vigtigt Affnit i Guds Ord, og lærer os, hvad vi ere af Naturen, og hvad vi ere formedelst Naaden i Christo, naar vi blot ikke, som Helge Aggeson, fordreie Sandheden, hvorved det Forunderligste kan faaes ud af Guds Ord.

S. Hansen: Det er nødvendigt for Menigheden i Beile, der omgives af flere Partier, som føre den nævnte Fuldkommenhedslære, og som derfor fordreie det omhandlede Skriftsted, at have faste Begreber om Sandheden i Guds Ord. Dette er maaskee vanskeligt nok at faae, og jeg frygter for, at der gives Mogle, som endnu ikke ere paa det Rene med Sagen; thi det er vel endda ikke saa vanskeligt at fatte, at Paulus i Romernes 7de Kapitel ikke taler om sin uomvendte Tilstand, men der gives et andet Slags Fuldkomme, som lempe sig efter Forholdene, idet de sige, at Paulus just ikke taler om sin uomvendte Tilstand, men om den, han var i, da han var bleven opvakt af Synden, altsaa i sin christelige Barndom, hvilket Forhold han, efter deres Mening, dog senere aldeles vovede fra, og denne Mening er lettere at blive befnæret af, end den anden, endstjøndt hverken den ene eller den anden af disse Ansuelser kunne harmonere med Pauli Ord.

Gräfe: Endnu er der et Sted, som bruges til Gunst for den Vares Stadfæstelse, nemlig 1 Petr. 1, 19. „Dg vi have det prophetiske Ord mere stadfæstet, og I gjøre vel, naar I give Agt derpaa, som paa et Lys, der skinner paa et mørkt Sted indtil Dagen fremstraaler og Morgenstjernen oprinder i eders Hjerter“. Det er især de sidste Ord: „indtil Dagen fremstraaler og Morgenstjernen oprinder i eders Hjerter“. Jeg havde engang i en Forsamling talt over, at Hjertet var mørkt, men en Anden paastod, at Hjertet var oplyst. Jeg kunde ønske at vide, hvad der her forståes ved Ordet „Hjerte“.

Röbner: Det samme som ved Ordet „Jeg“.

Dahlgreen var enig med Br. Røbner, men han syntes, det saae ud til, at der var Tale om to Hjertes.

Røbner: Man kan kalde baade det gamle og det nye „Jeg“ Hjerte.

Peter sen glæder sig ved, at denne Gjenstand er bragt paa Bane. Helliggjørelse staaer i noie Forbindelse med Retfærdiggjørelse. Loven overbevise os om vor Syndighed, og derved ydmiges vi. I det fjerde Kapitel i Brevet til de Romere bekjæmper Paulus Sødernes høie Tanker, at de vare bedre end Hedningerne. For at modbevise deres Mening anfører han de bedste Mennesker, t. Ex. Abraham og David, og viser dem, at de bleve salige uden Lovens Gjæringer. Han viser dem, at naar der i hine Dage ikke vare Mennesker, som kunde blive salige ved Lovens Gjæringer, saa er der heller ingen endnu. Vi maa derfor krybe ind under Jesu Kors og lade ham retfærdiggjøre os. Ere vi enige om at frelses ved Naaden, saa falder al Strid bort. Vi bør ære de Brødre, som drive stærkt paa Helliggjørelsen, og som ved deres Exempel vise os Sandhedens Vej, men jeg tør ikke sige, at jeg nogensinde er fri for Synd.

S. Hansen: En Modstander vilde sige: De Gjæringer, som omtales i Rom. 4 ere Lovens Gjæringer, men en Christens Gjæringer udspringer af Troen.

Røbner. Naar der er Tale om Frugt, maa Tanken ledes hen paa det brugte Billede om et Træ, som bærer den. Ikke alle Frugttræer bære de rette Frugter, kun funde og kraftige, som ere plantede i en god Jordbund. For at bære Troens rette Frugter, maa vi have den rette Tro. Hvad er den rette Tro? Det er, at troe Alt, hvad Gud har gjort til Menneskenes Frelse og Salighed; thi kun at troe, han har tilgivet mig mine Synder, men ikke klædt mig i Lovens Opfyldelse ved Christi Liv og Levnet er kun at troe paa den halve Kristus. Kristus har ikke alene borttaget min Synd, han har ogsaa elsket Gud og sin Næste for mig i fuld Overensstemmelse med Lovens Fordring. Kun naar jeg troer dette, saa troer jeg Alt. Naar denne

Tro er sund, da bærer den gode Frugter, nemlig Helliggjørelse. I Christo har jeg elsket Gud, i ham elsker jeg ham endnu idag. Skal man altsaa kunne bære Troens Frugt, da maa man have Troen. Man kan faa et uomvendt Menneske til at gjøre de bedste Gjæringer, men han gjør det ikke af Kjærlighed til Jesus, men af Kjærlighed til sig selv. Noget af denne Selvkjærlighed findes desværre i ethvert Guds Barn formedelt dets gamle Natur; men al Helliggjørelse, som ikke udspringer af Troen paa Jesus, har intet Værd i Guds Dine. Bliver Troen blot levende, saa jeg vil tilhøre min Jesus alene, som har gjort saa Meget for mig, saa vil jeg være i Helliggjørelsen.

N. Larsen: Jesus er bleven os af Gud Wiisdom, Retfærdighed, Helliggjørelse og Forløsning. Han er ikke alene Midlet til disse Ting for os, men han selv er vor Wiisdom, vor Retfærdighed, vor Helliggjørelse og vor Forløsning; men naar han altsaa er vor Helliggjørelse formedelt sit Liv og sin Opfyldelse af Loven, saa er det klart, at vore bedste Gjæringer ikke tør betegnes, som Noget, der har Værd i Guds Dine.

S. Hansen: En Modstander vilde svare: Jesus er bleven vor Retfærdiggjører, men naar han har retfærdiggjort os, saa ere vi derved satte istand til at skride fremad i Helliggjørelsen, bestandig at gaae fremad som et engang optrukket Uhr.

Struve taler om det sande Vintræ, Christus, hvorpaa de Troende ere Grenene; men ere vi Grene paa ham, maa vi bære Frugter; bære vi ingen, saa er det et Tegnbægre paa, at vi ikke ere i ham. Maaatte vi derfor blive i ham, at vi kunne bære gode Frugter.

S. Hansen: Et Guds Barn, som gaaer i den Hellig Aands Skole, vil mere og mere indsee, at han er sort, hvorfor han ikke tør antage gode Meninger om sig selv. Men ogsaa herimod gjøres Indvendinger, idet der siges, at man skal ikke bygge paa sine Følelser, men see at komme til Frihed og Fred. Tidligere talte de saakaldte Fuldkomne om, at det gamle Menneske visnede lidt efter lidt, saa at det til-

sibst faldt af, som en tør Green af et Træ; men nu sige de, at det tares hen, og naar det grædeviis er udtæret, saa at det er forbi, indtræder den naturlige Død. Det gamle Menneſte, som stedse svinder hen, som en Svindsottig, er altsaa borte, førend vi træde ind i Ewigheeden; thi vi døe ikke, førend det er forbi.

Førgen P. Hansen: Der siges, at det gamle Menneſte er ved Omvendelsen drevet ud i Lemmerne, hvorfor det ved Lemmernes Svækkelse ogsaa svækkes og aftager, og naar Lemmerne, formedelst Sygdom eller Alderdom, ere ganske afkræftede, saa er Synden det ogsaa i samme Forhold.

S. Hansen fortæller om en Bonde paa Holstebroegnen, som paaſtod, at Satan var i Kjødet. Blev han, ved at gjøre ham Modstand, jaget ud derfra, saa gif han ind i Sjælen. Kun ved at sœie ham, nemlig synde, kunde han forhindres heri og holdes ude i Kjødet.

Ekman: De „Fuldkomne“ sige, at et godt Træ kan ikke bære onde Frugter. Hvo, som altsaa bærer gode Frugter, maa i sig selv være god, og de paaſtaaer, at hvis Paulus i Rom. 7. talte om sin nærværende Tid, saa havde han Lighed med Alexander og Demas.

Røbner: Man sammenligner altsaa Paulus med Alexander og Demas; men de være hinanden meget forskjellige. Paulus var gjenfødt, de andre ikke; de havde kun bedraget dem, der døbte dem.

Græſe: Man maa være vaerksom med Hensyn til Bedømmelsen af Frugter. Sagtmødighed, Afholdenhed og Ydmyghed kan i en vis Grad findes hos Bantroer, og ere derfor ikke heller hos den Troende altid Troesfrugt. Kun hvad der udspringer af Troen paa Jesus, er god Frugt. Alt Andet er kun den liig.

Dahlgreen: Paulus siger: „Seg døer daglig“. Det synes, at disse Ord komme i Strid med det allerede sagte. For mit Bedkommende er jeg ikke kommen paa det Standpunkt, at det gamle Menneſte er svækket; men dog synes det at see ud til, at Pauli gamle Natur svækkedes mere og mere.

S. Hansen læste dette Vers i Forbindelse med nogle andre i 1. Cor. 15., hvorpaa han gjorde den Bemærkning, at Skriften talte om fire Slags Død, nemlig: død i Synden, død fra Synden, timelig Død og evig Død; men her var kun Tale om den timelige Død. De Ord: „Seg døer daglig“, vilde kun sige: „jeg er daglig i Livsfare“*), er daglig udsat for og beløbet paa Døden.

Röbner: Bibelen er fuld af billedlige Udtryk, saasom doe, korsfæste Kjødets osv.; men skal det daglig dødes og daglig korsfæstes, saa ligger det i Ordet, at det ikke er dødt; thi hvad der engang er dødt, behøver man hverken at døde eller korsfæste. At vi skulle døe daglig er sandt, men det anførte Sted taler kun om den naturlige Død, som Paulus daglig var udsat for.

A. M. Hansen: Men selv om dette Ord havde Hensyn til det gamle Menneskes Død, saa forudsætter en daglig Døden og Dræben ogsaa en daglig Leven, og Stedet kan altsaa ikke være nogen Støtte for „Fuldkommenheds-læren“.

S. Krogh synes ikke, at disse Ord kunne have Hensyn til den naturlige Død.

S. Hansen siger, hele Kapitlet gaaer ud paa at bevise, at der er Dødes Opstandelse. „Hvis der ikke var Dødes Opstandelse, siger Paulus, hvorfor stred jeg saa efter menneskelig Viis at tale med vilde Dyr i Ephesus“; fordi jeg da daglig døer eller daglig er i Livsfare, glæder jeg mig ved Opstandelsen.

M. Larsen: Man gaaer let til Yderligheder. En Yderlighed er det, hvis man troer, at da Kristus er død for os, saa kunne vi leve som vi ville; en anden Yderlighed er det, at man mener, at Kristus ved sin Død har gjort Fyldest for vore forbigangne Synder; men nu maa vi ved vor Baagen og Beden, saavel som ved vore andre gode Gjerninger selv bevare og fastholde Naaden indtil Enden. Det er min Overbeviisning, at vi retfærdiggjøres for medelst Troen paa Kristus; men Fuldkommenheden er sat

*) Saaledes oversætter Bastholm ogsaa dette Ord.

som et Maal, hvorefter vi skulle hige og jage, og hvis vi undlade det, saa komme vi i Helvede. Paulus higede efter Fuldkommenhedsmaalet og det gjor Enhver, som er greben af Christus. Vi bør altsaa ikke ligge paa den lade Side i Henseende til Helliggjørelsen. (Pause.)

Efter Pausen førte Br. Røbner Talen hen paa gode Gjeringers Nødvendighed. Han sagde: Fordi Kristus har gjort Alt for os i Henseende til Retfærdiggjørelse, bør vi ikke tænke, at vi Intet have at gjøre. I det andet Kapitel i Brevet til Titum læse vi i det 14 Vers, at „Jesus hengav sig selv for os, at han maatte forlose os fra al Uretfærdighed og rense sig selv et Eiendoms-Folk, nidkjært til gode Gjeringer. Ved disse Ord bør vi agte paa to Ting: først, at Jesus har forlost os fra al Uretfærdighed, det vil sige: skaffet os en fuld Syndsforladelse og Retfærdighed, og dernæst, at han har renset os til sit Eiendoms-Folk, at vi skulle være nidkjære til gode Gjeringer. Der gives desværre Sjæle, som, naar de mene at have erholdt Syndernes Forladelse, slaae sig til Ro i Ligegyldighed for gode Gjeringer. Længe have de maaskee juktet efter Naade; men nu de have erholdt den og bør ære Gud ved deres gode Gjeringer, vise de en forgelig Sløvhed i den Henseende. Lad os agte paa, hvad her staaer, at vi skulle være nidkjære til gode Gjeringer. At være ligegyldig med Hensyn til om Guds Born gjøre gode Gjeringer, er som om En vilde være tilfreds med at have plantet et deiligt Træ, uden at fordre Frugt paa det. Midlet til at et Menneffe kan bære gode Frugter, er hvad Jesus har gjort; men en anden Ting er det at sige, naar han har gjort Guds Villie, behøve vi ikke at gjøre den. Er det nok, at En har fundet Naade? er det nok, at han nu er retfærdiggjort? Nei, han bør nu være nidkjær til at gjøre Guds Villie. En Christen bør holde sig til Sandheden i alle Henseender. Saa meget som jeg er imod at nedfætte Christi Forsoning ved at fremstille gode Gjeringer som et Middel til Frelse og Salighed, saa meget er jeg imod at betragte dem som noget Ringt. Der bør i vore Prædikener drives paa, at de Omvendte

gjøre gode Gjerninger for Herren, som har gjort dem salige.

Dahlgreen: Jakob siger, „at Troen uden Gjerninger er død“ og viser hen til, at Abraham blev „retfærdiggjort ved Gjerninger, der han offrede sin Søn Isak paa Alteret“.

M. Larsen bemærker, at naar blot En prædiker Christi Forsoning og Retfærdighed til Syndernes Forladelse, saa kan han prædike saa ivrigt om gode Gjerninger, som han vil.

S. Hansen siger, at Røveren blev dog retfærdiggjort ved Troen alene.

M. Larsen: Røverens Tro viste sig netop virksom i gode Gjerninger. I den korte Tid, efter at han blev troende, gjorde han netop Alt, hvad en Dmwendt bør gjøre.

Struve tilføier, at Paulus jagede efter Fuldkommenhed i Hellighed, og Enhver, som har Christi Sind, bør gjøre ligesaa.

Dahlgreen fremfører et **Uliggende fra Farre og Suede**. Han beretter, at disse to Steder ligge omtrent 3 Mil fra hinanden, og at de egentlig ingen Forstander har siden M. Olsen reiste til Amerika. Da Menigheden ikke godt kunde komme sammen paa eet Sted, var det maaskee bedst, at den blev deelt i to Menigheder med hver sin Forstander.

Zens Christensen har intet imod, at Nørre-Suede bliver ordnet til en selvstændig Menighed, naar den blot har en Mand, som kan indfattes til dens Forstander. Begge Afdelingerne have jo mange Stationer til alle Sider, og han indrømmede, at det var vanskeligt, at hele Menigheden kunde blive samlet paa eet Sted.

Dahlgreen tilføiede, at han flere Gange havde maattet lade en Sag forhandle i Forstanderens Fraværelse, og derover havde han følt sig besvaret.

Ekman troer, at hele Menigheden, naar det kun var Medlemmerne ret om at gjøre, at komme til Menighedsforsamling, nok kunde samles paa eet Sted paa Midtpunktet.

En saadan Forsamling vilde isøvrigt være ret oplivende for Sødskende; dog forekom det ham ogsaa, at Læreren ved visse Leiligheder nok kunde lade en Sag forhandle, fordi Forstanderen ikke var tilstede.

S. Hansen bemærkede, at det var et Spørgsmaal, om det kunde være til Gavn at skille denne Menighed ad. Det havde ofte viist sig at være til Skade for en Menighed, naar den blev udstykket.

Schmidt troer, at det vilde være skadeligt at dele denne Menighed i to.

L. Jakobsen kjendte ikke saa nøie til Forholdene, men efter hans Skjøn var de andre Brødres Mening rigtig.

Paa Spørgsmaalet, om Jens Christensen egentlig var Forstander for Farre Menighed, oplyser den nævnte Broder, at Morten Olsen og han begge bleve ordinerede til Forstandere paa engang; men saa kom der en Sag, for i hvilken de ikke vare enige og Folgen deraf blev, at nogle enkelte Brødre uden Menighedens Nærvarelse bestemte, at M. Olsen alene skulde være Forstander, medens J. Christensen skulde fratræde sin Plads. Saaledes blev det indtil M. Olsen reiste til Amerika; men da der saa kom en Sag, syntes han, at det var hans Pligt at forhandle den. Han fortalte nu Menigheden, hvorledes Morten Olsen havde faaet ham til at træde tilbage, og Menigheden paastod derpaa, at han skulde vedblive at være Forstander. — Iøvrigt vilde han bemærke, at Menigheden nærmest havde handlet som to Menigheder.

Schmidt troede, at da det saae ud til, at den egentlige Belsjgnelse for Tiden fandtes i Nørre-Suede, saa vilde det være til Skade for Farre, at Menigheden blev deelt.

M. Jensen og flere andre Brødre troede ogsaa, at det var bedst, at den endnu vedblev at være samlet.

Röbner raadede til, at afholde den egentlige Menighedsforsamling paa Midtpunktet; hvor ofte lod sig ikke bestemme. Iøvrigt burde Forstanderen indfinde sig begge Steder og forhandle Sager, naar der vare nogle.

L. Henriksen fortæller, at i Bandløse Menighed, hvor

Medlemmerne ere endnu mere spredte, have de den egentlige Menighedsforsamling i Kapellet, hvor Forstanderen da altid indfinder sig; men iøvrigt have de et Slags Hovedforamlinger paa et Par andre Steder, hvor der baade blev foretaget Daab og Andet, som nok lod sig udføre uden at have hele Menigheden samlet.

Samtidigt hermed blev berettet, at en Mand var optagen i Fjarre Menighed uden Afstemning ved Haandsoprækning. Da der ved Optagelsen kun vare Faa tilstede, og da de vare enige, lode de det vare nok ved mundtlig at give deres Bifald tilkjende. Men da samme Brøder siden blev Dienvidne til en anden Optagelse, som skete paa sædvanlig Maade, nemlig ved at stemme med oprakte Hænder, da baade forundrede og forargede Broderen sig herover.

N. Larsen spørger Røbner, om der ikke i Grundtexen er Tale om Hænders Oploftelse?

Røbner siger, at der i Ap. Gj. 14, 23 Vers staaer ordret: „Men der de havde haandsopræft (det vil sige, ved Haandsoprækning valgt) dem Ældste i hver Menighed“; men det var jo ligemeget paa hvilken Maade, man gav sin Mening tilkjende, enten ved at staae op eller ved at oprække Haanden. At gjøre noget Saadant saa vigtigt, viser en Smaalighedsaand, og denne kan yttre sig paa mange andre Maader endnu. Men det Værste herved er, at en saadan Mand, der paataaler enhver Smaating, er langt fra den nødvendige Ydmyghed. Man maa være bleven lille, naar man vil ind i Guds Huus, og ikke tænke, at man gjør Guds Børn en Tjeneste ved at slutte sig til dem. En, som vil optages i Menigheden, maa være glad ved at sidde i en Krog. En ydmyg og sønderkniust Sjæl har med sig selv at gjøre og faaer ikke Tid til at see efter enhver Smaating i Andres Klædning eller Skikke; den agter i Ydmyghed Andre høiere end sig selv. En critiserende Smaaligheds-Mand er ikke god i en Menighed; den leder til Hovmod, idet den seer paa Andre og glemmer sig selv. Noget Andet bliver det med Hensyn til virkelige Synder.

Efterat flere Brødre havde udtalt sig angaaende Til-

standen i Farre Menighed, besluttede Konferentsen at sende Brødrene Marius Larsen og Soren Hansen dertil for at ordne Sagerne paa bedste Maade.

Röbner ledte derefter Taleren hen paa Militærtjenesten. Han sagde: Jeg ønsker saa godt som Noget, at Christne maatte være frie for Militærtjenesten; men da Verden er saa skudig, er det fornødent at have Øvrighed til at holde Orden, og for at de kunne dette, er det fornødent at have Soldater. Skjøndt der kunde siges en heel Deel om denne Sag, vil jeg dog unblade det af Frygt for, at vi ikke blive enige; men jeg mener dog, at naar Øvrigheden vil give En, som foregiver at have Samvittigheds Skrupsler ved at gaae i Krig, Lov til at blive Ambulancebærer, Sygevogter eller deslige, saa burde han tage derimod. Den Person, jeg herved tænker paa og som, fordi han hverken vilde bære Vaaben eller paatage sig nogensomhelst anden Bestilling ved Armeen, kom til Brideslofelille, var dog ingen stor Helt; thi siden han kom hjem, er han bleven udelukt af Menigheden. Da Øvrigheden ikke bærer Sværdet forgjæves, og vi altsaa ikke kunne blive frie for at adlyde den, saa seer den i Saadant kun Halsstarrighed og Opsætsighed, som den bør straffe.

Struve: Denne Broder burde have paataget sig at være Ambulancebærer, og derved lagt sin Kjærlighed til sine Medmennesker for Dagen.

Ekman siger, at man ikke burde slaae ihjel; thi „hvo, som udøser Menneskers Blod, ved Mennesker skal hans Blod udøses“.

Röbner svarer, at vi ikke selv burde gjøre det; men, som sagt, Øvrigheden bærer ikke Sværdet forgjæves. Den bør holde Orden; men hvis der nu kommer Personer i hundredevis for at røve og plyndre, saa kunne de ikke holde Orden med deres eget Sværd, men maa have Hjælp, og dertil maa vi have Soldater. Paulus var engang stedt i en saadan Stilling, at en heel Mængde Krigsfolk maatte redde ham fra Jødernes Efterstræbelser, og han kalder dem „den Hjælp, som er fra Gud“.

Dahlgreen taler om, at indbyrdes Orden i Landet er fornødent; men at drage imod udenlandske Fjender holder han for en anden Sag.

R. Larsen viste hen til, at det Bud: „Du skal ikke slaae ihjel!“ var ligesaavel givet i den gamle Pagt som i den nye og dog slog David, som var en Mand efter Guds Hjerte, mange Folk ihjel. David siger, at Gud havde ihjelslaaet dem: „Du ihjelslog mægtige Konger osv.“

Röbner: Ja, han spurgte endda Gud om han skulde slaae dem ihjel og Gud befalede ham at gjøre det.

Sluttet Kl. 11^{1/2}. Begyndte igjen Kl. 2.

Röbner: Det er et meget kildent Spørgsmaal, at forene en Christens Charakter med at udøse Blod, og paa den anden Side at være Dyrigheden underdanig. Jeg tænkte derfor heller ikke at tale om selve Krigstjenesten, da vi maaskee vanskeligt kunne blive enige i den Sag; men jeg meente, at vi dog kunne være enige om, at en Christen kunde paa-tage sig at være Ambulancebærer eller deslige, hvorved han altsaa viste Dyrigheden, at han ikke var besjælet af en Feig-heds- men af en Nærsligheds-Mand.

Et man synes, at det er Uret at gaae i Krig, fordi ugudelige Konger fordre det og paa deres Befaling at styde Saadanne, som ikke engang ere vore Fjender.

Struve: Menneftenes Tølelse er ofte en underlig Ting. Jeg har kjendt tre Personer, som ikke kunde gaae i Krig for deres Samvittigheds Skyld, men siden, da de bleve Mormoner, sagde de, at de kunne slaae det mindste Varn ihjel i Buggen. En Broder, som mener ikke at kunne gaae i Krig for sin Samvittighed, burde formanest til at prøve sig selv, om det virkelig er Guds Mand, der regjerer ham eller ikke.

Röbner. Jeg troer ikke, vi tør bruge det Udtryk „ugudelig Konge!“ Det er nok muligt, at der kun ere faa gudfrygtige Konger. En ugudelig Fader og Moder ere dog desuagtet Forældre, og Befalingen lyder: „ære Fader og Moder!“ saaledes hedder det ogsaa: „ærre Kongen!“ og see vi hen til, at det egentlig var Keiser Nero, som Paulus

formaner de troende Jøder til at være underdanige, saa vide vi, at Historien ikke giver os en stræffeliger Skildring om nogen Konge end om ham. Han lod sin egen Moder, sin Broder og sin berømte Lærer henrette, satte Ild paa Rom og skjødte de Christne derfor, hvorpaa han lod dem, oversmurt med Beg, brænde som Begsaffler, medens han gik og glædede sig over at saa dem bragt af Dage. Han lod til-lige Paulus halskhugge og Petrus korsfæste, men trods alt dette formaner Apostlerne til at være ham underdanig og ihdig.

N. Larsen. Skjøndt Krig er noget af det Skræffe-ligste, der kan tænkes, og uagtet det hedder: „Du skal ikke slaae ihjel;“ saa see vi dog, at David, som vi før bemærkede, paa Guds Befaling gik i Krig og slog Folk ihjel. Der kan nu rigtignok siges, at det var i den gamle Pagt, men hvorledes er det da i den nye Pagt? Der hedder det, at Stridsmændene kom til Johannes for at døbes af ham. Befalede han dem at forlade deres Stand? Nei, han sagde blot til dem: „Udsuger Ingen med Vold, og gjører ei Uret med Underfundighed, og lader Eder nøie med Eders Sold.“ (Luc. 3, 14.) Vi finde dernæst en Hovedsmand fra Capernaum, som Jesus gav det Vidnesbyrd, at han end ikke i Israël havde fundet en saadan Tro, som hos ham. Burde han have haft en saadan Ros, dersom hans Stand havde været en ulovlig? See vi hen til Hovedsmanden ved Jesu Kors, da finde vi, at han havde mere Hjerte end de forhærdede Jøder. Og lad os tænke paa Cornelius. I ham finde vi atter en gudfrøgtig Hovedsmand, som „bad altid til Gud“, og som blev døbt med sit „gaaſte Huus“, uden at faae den Befaling at nedlægge sin Gjerning. Lad os ogsaa betænke, at Paulus, som før bemærket, netop kalder Soldaterne, som frelst hans Liv, „den Hjælp, som er fra Gud“, og at Apostlerne formaner de Troende til at være „Ovrigheden underdanig“. Betragte vi alt det Anførte, og tænke vi paa, at Jesus endog et Sted siger: „Fører dog hid hine mine Tjender, som ikke ville, at jeg skulde regjere over dem, og slaaer dem ihjel for mine Dine,“ saa finde vi

ikke et Sted i det nye Testamente, hvor der er Tale om, at Soldaterstanden er en syndig og Gud mishagelig Stand; tværtimod finde vi, at der ikke engang i nogen anden Stand, som Bibelen omtaler, findes saa gudfrygtige Mænd, som netop i Soldaterstanden, og hvor kan det saa være Synd at være Soldat?

M. Larsen. Jeg vilde hellere give Alt, hvad jeg eiede, end være Soldat, og jeg respecterer de Brødre, som formedelst deres Samvittighed ikke kunne gaae i Krig; men har jeg ingen Penge at kjøbe mig fri for, og Øvrigheden fordrer mig, saa gaaer jeg i Krig, som jeg engang før har gjort.

Röbner. Med Hensyn til at bære Vaaben, da kan Øvrigheden indsee, at det kan være Tilfælde, at Nogle kunne faae Samvittighed ved at gaae i Krig; men naar de saa heller ikke ville paatage sig at være Ambulancebærere eller deslige, saa holder den det for Opsætsighed mod Øvrigheden.

Følgende Forslag: Konferentsen troer, at saadanne Brødre, som formedelst deres Samvittighed undslaaer sig for at bære Vaaben i Militærtjenesten burde tage imod de Tilbud, at blive Ambulancebærere, Sygevogtere, Opvartere eller Haandværkere i bemeldte Stand, blev derpaa antaget.

Forholdene i Sesselho kom derpaa under Forhandling. Som bekjendt af forrige Aars Konferentseprotokol har Niels Hansen, den berørende Menigheds Forstander, udgivet en Bog, kaldet „Hedelærken“ osv., i hvilken han paa en ondskabsfuld Maade har gjort Brødre latterlig og fordreiet deres Ord, hvorfor Konferentsen ifjor bestemte at sende to Brødre til ham og den Menighed, han forestod, med den Beslutning, „at vi ikke kunne vedblive at staae i Forbindelse med den Menighed, som beholdt N. Hansen til Forstander“. Disse to Brødre reisste dengang derned; men uden at faae Sagen bragt til noget afgjørende Resultat. De havde foreholdt ham det Urigtige i at udgive en saa uchri-

stelig Bog, hvortil han havde svaret, at han havde udgivet den for at fremkalde Strid. Sagen blev saa opsat til denne Konferents; men omfider havde dog Konferentsens Beslutning virket saameget, at 4 Medlemmer havde skilt sig fra Menigheden, fordi den vedblev at beholde N. Hansen til Forstander. Konferentsen saae sig derfor nødsaget til at betragte disse fire Sødskende som Levningen af Menigheden i Hesselho og de andre 11 eller 12 Medlemmer, som hidtil havde holdt sig til N. Hansen, for udenfor Foreningen. Men da N. Hansen nu havde solgt sit Huus og agtede sig til Amerika, og ovennævnte fire Medlemmer desuden ønskede at slutte sig til en anden Menighed, tog Konferentsen eenstemmig den Beslutning at sende Br. S. Hansen og M. Larsen til Hesselho for at ordne Sagerne med dem paa bedste Maade.

S. Hansen ledte Talen hen paa Tilveiebringelsen af Penge til Kapellet i Kjøbenhavn. Han sagde: Det er bekjendt, at Kapellet i Kjøbenhavn har 8500 Rdl. Gjæld. Desuden er der nu kommet en Regning fra Kommunen paa 700 Rd. for Brolægning og Vandledning. Mit Forslag ifjor, at 500 Brødre gabe hver 10 Rd., har hidtil ikke indbragt mere end 80 Rd., men dette er kun som en Draabe i Havet. Jeg gjentager derfor min Begjæring som ifjor. Blot Overfluddet forlanger jeg, saa at Ingen derfor behøver at gjøre Gjæld. Vi bør betragte os som een Familie, og derfor see at faae vor Gjæld betalt. Jeg har været i Kjøbenhavn og selv været Vidne til at Kapellet ikke, som Nogle have meent, er for stort; det har endog til visse Tider været propfuldt.

M. Larsen: Nogle faa Brødre have klaget over, at Kapellet var bygget for storartet. Jeg spurgte Een: Hvori? Han sagde: Vinduerne ere for store! Jeg sagde, at den Plads, de indtage, vilde blive dyrere som Muur. See vi hen til, at Methodisternes Kapel har kostet 116,000 Rd. og at den lutherste Forening maa give 800 Rd. i aarlig Leie af en Sal, saa kunne vi ikke sige, at Kapellet er for dyrt, naar vi betænke dets Størrelse og Rummelighed. 3

det Hele have vi 800 til 1000 Rd.s Udgift om Aaret. Vel kunne vi maaskee nok hjælpe os selv, men saa kunne vi heller ikke give Noget til Missionen og deslige og det vilde være til stor Skade for Menigheden. Vi give aarlig 70 til 80 Rd. til Foreningskassen og 100 Rd. til Fattige og saaledes til flere andre Diemed.

Röbner: Man har bebreidet os, at vi have bygget for storartet; men Enhver maa kunne indsee, at vi ikke kunde bygge som paa Landet. Det Ene maa rette sig efter det Andet.

Dahlgreen undskylder mange Sødssende. Da de selv have det meget smaat, boe simpelt og ikke have seet sig meget om i Verden, saa kunne de ikke sætte sig ind i de kjøbenhavnske Forhold.

S. Hansen: Med Hensyn til vor store Gjæld maa vi, som i alt Andet, haabe paa Herren.

Frederiksen: For 3 Aar siden fik vi det Løfte af Brødre i den aalborgske Menighed, at de vilde tænke paa os med Hensyn til Opsørelsen af et Kapel her i Veile. Nogle have allerede sendt os en liden Hjælp, hvorfor jeg takker dem paa Menighedens Vegne; men vi have endnu for lidet til at bygge for. Vel saae vi gjerne, at Nogle vilde yde os Bidrag; men vilde de laane os Penge til 4 Procent, saa vilde vi ogsaa være dem taknemmelige.

Röbner: Sødssende i Veile kunde maaskee have faaet Penge af Kapelbygningssonden, naar de havde meldt sig til dens Comitee desangaaende. Nu for Tiden er der ingen Penge i Kassen, men hvis de vilde skrive en Begjæring til den, saa vil jeg, som Medlem af Comiteen, anbefale den.

Frederiksen: Dette ville vi gjerne. Vi have slet ikke vidst, at der var Penge at faae paa denne Maade.

Det blev derpaa bestemt, at Konferentsen skulde afholdes i Vandløse næste Aar.

Med Undtagelse af Br. Frederiksen, som bad sig fritagen, bleve de ordnende Brødre fra forrige Aar gjenvalgte.

Det blev besluttet at lade et Udvalg af Protokollen trykke som sædvanligt.

Röbner sagde derpaa: Herren har været med os alle de Steder, hvor vi have afholdt Konferentser og han har ikke mindre dennegang viist os sin Trofasthed. Han har beskjæmmet os ved sin Kjærlighed og Naade og trods al vor Frygt har han paa en særdeles Naade velsignet os her i Beile. Det er os nu en Glæde at takke de kjære Sødskende her for den Naade, hvorpaa de have sørget for os. I den Henseende ere vi alle enige om, at kun Kjærlighed har drevet dem til en saadan Opoffrelse og Gjæstfrihed. Herren velsigne dem! Han har lovet det i sit Ord. Vil han ikke lade det være ubelønnet, naar En rækker et af hans Børn et Glas Vand at drikke, saa vil han heller ikke lade Beile Menigheds Belgjerninger mod os være ubelønnet.

Gräse lovede at bringe Menigheden Konferentsens Tak.

Rode fra Slesvig overbragte Konferentsen en Hilsen fra Menigheden i Slesvig. Konferentsen bad ham, atter at hilse Menigheden.

S. Hansen: Vore Sødskende i Beile have beredt Alt saa herligt for os, saa at vi ere dem megen Tak skyldige. Kunne vi ikke lægge vor Taknemmelighed for Dagen ved at skjænke dem en lille Gave til deres Kapel?

Dette Forslag mødte et saadant Bifald, at der snart blev samlet omtr. 45 Rd., som overrakktes Brødrene, hvorfor de takkede paa Menighedens Vegne.

Da man endnu havde lidt Tid tilovers ledte Br. Gräse Talen hen paa Søndagskolen. Han ønskede at høre lidt om dens Indretning.

Röbner: Underviisningen bør være saaledes, at Børnene ikke kjedes derved. Den bør skee formedelst Spørgsmaal, ikke ved at prædike for dem. Børnenes Tænkeevne maa sættes i Bevægelse, og Alt, hvad der trætter, maa undgaaes, thi et Barns Taalmodighed er ikke saa stor som de Børnes. I Kjøbenhavn samles Læreren hos mig en Aften i Ugen, og istedetfor at jeg tidligere da gav dem en Forklaring af Bibelsthykkerne som skulde bruges ved Underviisningen, giver jeg dem nu Spørgsmaal og simple Svar, som Børnene maa bringes til at give.

Jeg havde erfaret, at de prædikede for Børnene og fandt, at dette ikke kunde gaae, fordi Børnene ikke kunde følge med. Børnenes Svar giver steds Anledning til nye Spørgsmaal og Fortklaringer. Paa denne Maade faaer man at høre, hvad de tænke, og Liden bliver dem ikke lang, da de alle gjerne ville svare.

Flere Brødre yttrede sig om „Børnevennens Røst“. De ønskede, at den meest maatte indeholde Fortællinger. Der blev bemærket, at Methodisternes Børneblad var langt større i Forhold til samme Priis, at det var af bedre Papiir og indeholdt endog Billeder.

N. Larsen sagde, at det var hans Hensigt at forstørre Bladet, naar Udgifterne først kunde dækkes, og i Henseende til dets Indhold vilde han gjerne rette sig efter Brødrenes Ønske.

M. Larsen bemærkede, at vort Blad ikke kunde sættes i Lighed med Methodisternes; thi de ydede et stort Tilskud til det hvert Aar, hvorved det baade kunde blive godt udstyret og finde en stor Udbredelse.

Gråfe: Mit Hjerte hænger ved Baptisterne, saaledes ogsaa ved vore egne Blade. Fortællingerne i Methodisternes Blad er ikke saameget om Christus, men om moralske og sædelige Børn, der omfider ere vogne op og blevne til bydige og rige Mænd; men Saa-dant tiltaler ikke mig.

Da der endnu var nogle Minuters Tid, ønskede Dahlgreen at høre et Par Bemærkninger over de Ord: „Hver Mand, som bekiender Jesum Christum, at være kommen i Rjød, er af Gud“. 1. Joh. 4, 2.

Det blev bemærket, at de saakaldte Fuldkomne forstode det saaledes, at hvo, som ikke bekiendte, at Christus var kommen til at boe i hans Rjød, hvorved Synden var fordreven af samme, han var ikke af Gud.

Røbner: Det er det Modsatte af, hvad vi hørte igaar. Da hørte vi om Nogle, som paastode, at Synden boede i Rjød eller i Lemmerne, men Christus i Hjertet; men nu er han i Rjød — hvem er saa i Hjertet? — Det er klart, at der ved de Ord: „Christus er kommen i Rjød, vil siges, at Christus er bleven Menneffe; thi dersom Enhver var af Gud, som paastaaer at Christus boer i hans kjødelige Hjerte og Sind, saa var der mange Christne.

Gråfe lekte derpaa Talen hen paa de Ord: „Den fuldkomne Kjærlighed driver Frygten ud“, 1 Joh. 4, 18. — Hertil blev bemærket, at naar vi ret elskede Frelseren af ganste Hjerte, veg Frygten; thi fuldkommen Kjærlighed til Jesus frembragte Tro og Tillid til ham, og havde man den rette Tillid til ham, saa veg al Frygt af Hjertet.

Da Nogle yttrede, at Troen maatte komme spænd Kjærligheden, svarede Røbner: Kjærligheden er det Første; thi det er den, der sædes i det nye Livs første Dieblit. Fjærend vi havde den, vare vi, som Apostilen siger: Intet, en lydende Malm, en klingende Bjælde — altsaa døde endnu i Synd. Man kommer ikke til at troe paa Chri-

stum med den levende Tro til Salighed, førend man først ønsker at troe paa ham, og dette skeer af Kjerlighed. Saa længe man ikke vil troe, troer man ikke til Salighed; men at ville troe, er at elske. Angesten for Helvede og Kjerlighed til sig selv kunne hos et uigjensøbt Menneſte fremtvinge en Slags Tro, men med den er man en lydende Malm. Den Oprigtige, som er vaagnet af sin Syndesøvn, og nu søger at troe paa Christum og at elske ham, bliver ved at bede om Tro og Kjerlighed, fordi han allerede elsker den, han vil troe paa og elske. Kjerligheden er Christendommens Bæsen; hvor den fattes, der fattes Christendommen; men hvor Christendommen fattes, der kan ikke være Tale om virkelig Tro.

Købner sluttede derpaa Konferentsen med følgende Ord: Jeg veed ikke, hvad jeg skal sige som Slutningsord; men Et veed jeg: Vi have Aarsag til at takke Herren. Det er ham, som fordriver den Frygt, vi nys talte om. Jeg maa tilstaae, jeg drog ikke hertil uden denne Frygt, men jeg er bleven befriet. Det er Altsammen gaaet over min Forventning godt. Ikke, at vi have gjort det godt, men Herren. Det er altid ham, der maa have Æren. Om Konferentsen ikke gjorde anden Nytte, end at den bandt vore Hjerter fastere sammen, saa var den endda til megen Betsignelse. Satan trakter ikke efter Andet, end at splitte os ad; men det er ikke lykkedes ham. Jeg drager nu herfra med Glæde, og i den Forvisning, at de, som leve til næste Aar, ville faae en ligesaa herlig Konferents. Lad os for Alting huske paa at takke Herren for al hans Naade imod os; thi det gaaer aldrig godt, naar vi selv drikke Ærens Kalk!

Derpaa sluttede han Konferentsen med en hjertelig Bøn.

Tilleg.

En Broder paa Sjælland, som var i Tvivl om den Ytring i Helge Naggens Brev: „Det træffer dog, at Uger forløbe uden de behøve at gaae til Raadestolen“ og derfor henvendte sig skriftlig til H. A. med Forespørgsel, om han havde brugt saadant Udtryk fik til Svar, at han ikke kunde erindre det, men at det stred mod hans Erfaring og Overbeviisning. Dette Svar foraarsagede, at man henvendte sig til de svenske Brødre for at komme til Klarhed i Sagen, og disse have siden sendt os et Brev, som H. A. selv har læst i flere Forsamlinger, og som vi her give nogle Brudstykker af.

„Naar man, idet man mener sig at være retfærdig eller fuldkommen i Christo, alligevel forbliver ond og fordærvet, da er det at have Kristus til Ondskabens Skjul — og beslægtes med Nicolaiternes Lære, Aab. 2, 15; en ny Klud paa et gammelt Klædebon!?!; en Fornærmelse mod Forløsningens Formaal.

See 1 Joh. 1, 8. 9: „om vi bekfende vore Synder, — da vi syndede — tilgiver og renser han os fra al Uretfærdighed“ — Mærk! fra al Uretfærdighed — altsaa ikke Synds og Fordærvelses Tilbagebliven i os; ondt Hjerte, ond Natur o. s. v.; en saadan uforandret Bestanddeel har en Christen ikke. Man har i Righed med Ez. 8, 12. paaftaaet, at hverken vi eller vore Gjerninger skulde komme i Betragtning for Dommen; men af Forsoningen har man gjort sig et Dække over det Onde.

Det er jo klart, at baade Hjerte, Sjæl, Sind og Kræfter, altsaa Legems-, Sjæls- og Aands-Evner, i deres Heelhed, styrede af Anden, bruges i ret Tjeneste af Herren. Det hedder om de Christne, at de have afslagt det gamle Menneffe, altsaa er det en urimelig Paaftand, at der findes ondt og godt Hjerte hos en Christen. Er Hjertet, som er Oprindelsen for Tanker, Villie, Forstand o. s. v., reent, godt og ret, da maa man netop antage, at de øvrige Dele af vort Væsen ere paa rette Plads. Man er jo enten ond eller god. Kommer Anden til at styre og levendegjøre det

ved Synden døde Legeme, saa underordner det sig den med baade Villie, Begjær og Tilbøielighed. Skulde vi tjene Gud med Manden og Synden med Kjødet, hvorledes skulde det da gaae os naar vi skulle dømmes efter vore Gjerninger?! Naar Ingen kan bestride, at Steder som Joh. 7, 38. 1 Cor. 1, 8. 9. Eph. 5, 24—27 o. s. v. har Hensyn til vore Personer og Handlinger, saa er det altsaa en stor Forfalskning af Evangeliet, at ville bevise, at Synd og Fordærb blive tilbage hos os, og saa trøste sig med at være fuldkommen i Christo.

Søvrigt er det vigtigt at vide, hvad er Synd? — Et Guds Barn maa ikke stille den Fordring til sig, at han alene ved Gjenfødselen skulde have faaet Mands Modenhed. Ikke heller at Gud fordrer urimelige Ting, som om man aldrig kunde gjøre ham tilpas. Han onsker kun Trostaa i hvad vi forstaae og formaae. Saaledes at gjøre Guds Villie er Betingelsen for at indgaae i Guds Rige."

Følgende Anmærkninger staae i Randen af Brevet:

1. At ville bevise, der er Synd og Fordærvelse tilbage hos de Christne, strider imod Col. 1, 28, 29.
2. Antager man Syndens Tilbagebliven, da ere alle Formaninger til at være hellig og ustraffelig, som ogsaa at dømmes efter Gjerninger osv. tilintetgjort. Vi maa altsaa vælge Eet af To.

I den svenske Evangelist for Decbr. 1870 læses Følgende: Paa et Møde for Prædikanter, som afholdtes den 31. October og 1. November 1870 i Hörja, havde vi den Glæde at see mange Brødre forsamlede, deriblandt ogsaa Helge Waggesson.

De Spørgsmaal som der bleve forelagte og discuterede vare blandt andre Følgende:

1. Hvad menes i Skriften med Ordet „Retfærdige“ eller „retfærdiggjøre“ og hvorpaa seer Gud, naar han erklærer en Synder retfærdig?

De Fleste vare enige i, at Ordet betegner den Raadehandling af Gud, ved hvilken han overfører vore Synder paa Christus og tilregner os hans Retfærdighed, samt at

Gud ved denne Handling udelukkende tager Hensyn til Christi Fortjeneste formedelst hans Lidelse og blodige Død.

Helge Aggeson og to andre Brødre med ham afvege fra vor Mening deri, at de ikke erkjendte denne Dobbeltthed i Retfærdiggjørelsen, men kun, at Synderne fraregnes os, eller som Helge Aggeson udtrykker sig: „Synderne tilgives os“. Nærmere bestemmende sin Tanke desangaaende, sagde han, at Ordet „Retfærdige“ eller „retfærdiggjøre“ er eensbetydende med at sættes istand til at gjøre Retfærdighed. Han erkjendte dog, at Christus døde for Syndere.

2. Hvad er det for en Retfærdighedsklædning, i hvilken vi bestaae for Gud i Livet, Døden, Dommen og Evigheden?

De som vare enige i Svaret paa det foregaaende Spørgsmaal sagde, at vi bestaae i den af Christo os forhværvede og ikklædte Retfærdighed; men undlode dog ikke at lægge tilbørlig Vægt paa Helliggjørelsen, som uadskillelig forenet med Livet i Troen paa Guds Søn. Helge Aggeson derimod forklarede at hans Mening var: Menneket dømmes efter sine Gjerninger i den Forstand, at de udgjøre den Klædning, i hvilken vi skulle bestaae, og at de udgjøre den Klædning som Skriften omtaler. Saaledes som vi ere i vort Liv, saaledes ere vi ogsaa ansete af Gud. Han indrømmede dog, at ogsaa de Troende have Feil, kunne synde og forsee sig, men troede, at Gud tilgav det i faderlig Overbærenhed. Hans Mening synes at være, at Gud ikke seer paa sine Børns Synder i Lovens strenge Lys, saaledes som han gjør ved de Vantroes; og det skulde være haardt og ubarmhjertig af den himmelske Fader, at fordre meer af sine Børn end de have Evne til at udføre, og at betragte det som noget Strafværdigt, om de ikke opfyldte alle Hellighedens Fordringer, da dette overstiger deres Kræfter. Altsaa, at Gud seer paa deres Forsætter og Evner, og retter sit Dømmeme saaledes derefter, at han anseer dem Fuldkomne for sig, naar de gjøre det Bedste de formaae.

3. Hvad lærer Skriften os om Synden, som endnu boer hos troende Christne?

De fleste vare enige i, at Synden boer hos den Troende i hans Kjød, og at han har en falden adamtist Natur saavel som en aandelig; følgerig, at hos den Troende er to Naturer, Kjødet og Aanden, hvilke stride imod hinanden.

Helge Naggesson, som vel indrømmede, at de Troende have Fristelser, at ogsaa urene Tilbøieligheder kunne opstaae og findes hos dem, at de kunne synde og forsee sig, fornegtede dog, at Synden boer hos dem i Form af en Natur. Han sagde, at det er nødvendigt, vi have Begjæringer, da vi ellers skulde ophøre at være Mennesker, men han syntes at mene, at de Christne helliggjøres og renses saaledes, at de i sig selv blive hvad de vare før Faldet. Dette kan jeg ikke udtrykke bedre end ved at anføre hvad een af hans Ligefindede sagde. Hans Ord vare omtrent: „Den Troende staaer i samme Forhold som Adam før Faldet, ikke uden Mulighed til at synke, men frelst (befriet) fra Synden saavel med Hensyn til det Indre som til det Ydre.“

Som yderligere Beviis for H. Naggessons Indflydelse i Sverrig modtage vi den Efterretning fra en svensk Missionar, at Baptistmenigheden i Bohult, Veko och i Smaalund, som bestod af omtrent 120 Medlemmer, er ved H. N.s Lærdom blevet splittet ad til to Menigheder.

Høhner bemærker angaaende Ovenstaaende, at naar et Menneske er overbeviist om, at han hvert Dieblik af sit Liv er en Synder, og derfor ikke kjender anden Frelse og Retfærdighed end Jesus Christus, og Alt hvad han har gjort, saa kan han føle sig hjertelig forbunden med ham i en Tro, og taale, om det skal være, en heel Deel Usvigelser fra hans Overbeviisning i andre Lærepunkter, navnlig ogsaa i Læren om Daaben. Men naar Nogen med Hensyn til Synden og Retfærdigheden, som gjælder for Gud, har en Overbeviisning, som er modsat hans; frem for Alt, naar han ikke troer, at der er to Naturer i den Christne, da har han for ham en fremmed Religion, som ikke er hans, og han kan ikke have aandeligt Samfund med ham.